

ПРИРОДА ДИФТОНГІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИВЧЕННЯ

Глуценко О.В.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Стаття присвячена вивченню природи дифтонгів, які мають специфічні особливості, що й визначає їх статус у фонетико-фонологічній системі сучасної німецької мови. На основі досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених було виявлено місце дифтонгів у системі вокалізму німецької мови, описані їх аутентичні графічні зображення та викриті основні шляхи їх вивчення. Результати аналізу дозволили встановити причини складності цієї проблеми і надати поради для її вирішення, щоб при вивченні іноземних мов враховувати специфіку вимови дифтонгів і вірно опрацювання таких складних мовленнєвих явищ.

Ключові слова: дифтонг, монофтонг, біфонемне сполучення голосних, центруючий дифтонг.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку мовознавства відмічається підвищення інтересу до вивчення лінгвістичних одиниць, що пов'язані з фонетичними і фонологічними змінами. Важливим при цьому є дослідження механізмів основних процесів, які виявляють специфіку внутрішньої структури мови та динаміку її мовленнєвих явищ, а також зумовлюють пошук чинників звукових змін.

На сьогоднішній день існує багато досліджень, фонологічних та фонетичних, артикуляторних та акустичних, які пов'язані з галуззю вокалізму у сучасній німецькій мові і визначають систему вокалізму в цілому. Це дослідження П.-М. Бернда, Р. Візе, Е. Зіверса, К. Колера, Х.Ю. Крумма, Г. Лінднера, Л.І. Прокопової, Л.Г. Скалосуб, О.І. Стеріополо, В.Г. Таранця, А. Шмітта та ін. При цьому думки мовознавців доволі різняться щодо характеристики голосних, взагалі, та дифтонгів, зокрема. Ці складні звуки мають специфічні особливості, що визначає їх статус у фонетико-фонологічній системі німецької мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні німецькі дифтонги і їх характеристики найбільш ретельно розглянуті в дослідженнях Е. Бондаренко, Р. Візе, Х.Ю. Крумм, Т.М. Кузьменко, Л.І. Прокопової, О.І. Стеріополо та ін.

Х.Ю. Крумм вважає, що особливість вокалізму в сучасній німецькій мові полягає в тому, що

тут існують дифтонги, тобто односкладові сполучення голосних, напр.: *Leiter, Laut, Leute*. Автор відокремлює існування четвертого двозвуку, притаманного нечисленним вигукам (*pfui, hui*). При утворенні дифтонгів органи артикуляції повільно переходять від вимови першого голосного до наступного, при цьому їхня інтенсивність зменшується. Такі двозвуки Х.Ю. Крумм відносить до нисхідних дифтонгів (*fallende Diphthonge*) [11, с. 192].

Р. Візе у своїй монографії підкреслює важливість та взаємодію фонетики і фонології. Автор наголошує, що голосні і приголосні не є елементами якоїсь неупорядкованої множини, а тісно пов'язані в системі опозицій різного роду. Автор склав власну трапецію голосних, до яких належать і дифтонги, як самостійні одиниці, що мають 2 звуки, але статус однієї фонемі. Р. Візе розглядав сучасні дифтонги, окремо їх компоненти та порівнював їх з довгими і короткими голосними, напр.: *Bahn – Bein – Band*. В результаті дослідження осцилограм, автор дійшов висновку, що незалежно від контексту та консонантного оточення, німецькі дифтонги, як довгі і короткі голосні, є монофонематичними [19, с. 50].

С. Штаффельдт вважає фонетику і фонологію невід'ємними частинами лінгвістичної дисципліни, одиниці якої завжди повинні розглядатися в певних опозиціях. Підтримуючи систему

опозицій М.С. Трубецького, С. Штаффельдт, як і Р. Візе, вважає, що голосні і приголосні повинні розглядатися в залежності від їх протиставлень у слові і складі. Саме таким чином, в результаті протиставлень дифтонгів з довгими або короткими голосними в однаковому оточенні, автор наголошує, що сучасні німецькі дифтонги треба вважати однією фонемою, до якої належать 2 звукові елементи [16, с. 48-64].

В результаті фонетичних досліджень голосних сучасної німецької мови О. І. Стеріополо розглядає дифтонг, як односкладове сполучення голосних. Автор визначила акустичні параметри дифтонгів, що дало змогу уточнити транскрипцію другого елементу, відображення якого давно вже потребує уніфікації. Автор вважає, що німецький дифтонг утворюється тільки в поєднанні відкритого голосного з закритим: /a/ + /e/ - /ae/, /a/ + /o/ - /ao/, /o/ + /e/ - /ɔe/, і пропонує свій варіант транскрипції [a \bar{e} - a \bar{a}], [a \bar{o}], [ɔ \bar{e} - ɔ \bar{a}] на відміну від словника DAWB 2010 [17, с. 127]. Дослідивши дифтонги на фонетичному рівні, О.І. Стеріополо термінологічно розподіляє їх на закриті/висхідні (*schließende/ steigende*), коли зв'язок голосних утворений високим підйомом язика, напр.: *pfui* [pfui], і відкриті/спадні (*öffnende/ fallende*) дифтонги, для яких характерний протилежний артикуляційний рух, напр.: бав. *liep* [liap], *gut* [goat]. Автор виділяє окрему групу центруючих дифтонгів (*zentralisierende Diphthonge*), які утворюються шляхом об'єднання попереднього довгого голосного з наступним вокалізованим /v/, напр.: *Uhr* /u: ɐ/, *Ohr* /o: ɐ/, *ihr* /i: ɐ/. При цьому О.І. Стеріополо відзначає, що німецька фонологічна система матиме свій особистий шлях розвитку, який призведе до появи певної низки нових фонем, оскільки фонологічно довгі голосні перед /v/ перетворюються на вторинні централізовані дифтонги, а фонологічно децентралізовані німецькі дифтонги обертаються на трифтонги, про що не згадується в жодній науковій роботі німців-фонетистів та в дослідженнях вітчизняних мовознавців. Подібне явище може призвести до перевороту всієї системи голосних.

Особливу увагу О.І. Стеріополо приділяє функціонуванню дифтонга у складі. Під складом автор розуміє мінімальну просодичну єдність, яка повинна розглядатися як одиниця (*Gestaltungselement*) слова. Згідно з новим вченням супрасегментної фонології, склад поділяється на ініціаль (*Anfangsrand*) і риму (*Reim*), яка в свою чергу складається з ядра (*Kern, Nukleus*) та фінальної частини (*Endrand, Koda*). Автор дійшла висновку, що дифтонг, як голосний і сонорний приголосний формує вершину, або ядро складу (*Silbengipfel, Kern*), де складова межа завжди проходить після довгих голосних чи дифтонгів, напр.: *ha-ben, pie-pen, Lö-we, rei-sen, brau-che* [7, с. 151-163]. Таким чином, дифтонг виконує складоутворюючу функцію, він є його ядром і основним носієм просодичних характеристик (варіація висоти тону, сила звуку і тембр) [7, с. 116].

В результаті розвитку мовного складу, дифтонгам у сучасній німецькій мові фонематично протиставлене біфонемне сполучення голосних. Такі комбінації можуть міститися як у складі однієї морфеми (*Theater, Altair, Diät*), так і на морфемному шві (*Studi-um, Ego-ist, Dreh-um*). Таким

чином, для фонематичної інтерпретації сполучення голосних критерій морфологічної розкладності може слугувати вагомим аргументом на користь біфонемності. Л.І. Прокопова вважала, що в сучасній німецькій мові морфемні межі слова можуть не збігатися зі складовими [5, с. 35], тому односкладові сполучення голосних не завжди монофонемні, тобто ядром складу можуть бути одночасно два голосних, напр.: *biologisch, Korea, Aida*. В результаті рентгенографічного дослідження німецьких дифтонгів Л.І. Прокопова відмічала, що вони є тісним сполученням двох голосних в одному складі. При цьому перший компонент у німецьких дифтонгів сильніший і триваліший. Крім того, німецьким дифтонгам, як і всім іншим голосним, властивий сильний або новий приступ в абсолютному початку слова і на початку складу [6, с. 26].

О.Г. Васильченко присвятила велику кількість акустичних досліджень алофонічному варіюванню фонемі /r/ та встановила, що вокалізований /v/ у поствокальній позиції є «перехідним звуком», який може реалізовуватися у наголошених і ненаголошених складах після довгих голосних, при цьому вимовляється неясний середньоязиковий голосний, напр.: [di:^v], [i:^v], [e:^v]. У цьому випадку така вокалізація приголосно призводить до появи дифтонга або трифтонга. Подібні звукосполучення часто називають центруючими дифтонгами (*Zentraldiphthonge*), нисхідними дифтонгами (*fallende Diphthonge*), псевдодифтонгами (*Pseudo-Diphthonge*). О.Г. Васильченко наголошує на тому, що вокалізований /v/ у поствокальній позиції можна вважати як одну з тенденцій подальшого розвитку фонетичної системи німецької мови [18, с. 68-78].

До такого ж висновку дійшла і Е. Бондаренко, яка присвятила своє дослідження системі голосних фонем сучасної німецької мови. Автор наголошує, що зміна співвідношення системних і функціональних властивостей фонем свідчить про динамічний характер фонологічної системи сучасної німецької мови, система якої зазнає на синхронному зрізі значних кількісних і якісних перетворень. Досліджуючи фонетичні характеристики голосних фонем, автор звертає увагу на реалізацію коротких голосних і дифтонгів в позиції перед /r/. Окрім тенденції до вокалізації цього приголосного, Е. Бондаренко наголошує на якісній зміні цих голосних: тривалість коротких голосних і дифтонгів збільшується, що в майбутньому може призвести як до формування нового класу довгих відкритих і ненапружених голосних, так і до появи нових нисхідних дифтонгів і трифтонгів [9].

Т.М. Кузьменко, вивчаючи особливості динамічних процесів наголошеного вокалізму сучасної німецької мови на основі експериментально-фонетичного опису його якісних і кількісних характеристик, які функціонують у підготовленому та спонтанному мовленні, визначає, що систему голосних фонем сучасної німецької мови представляють 8 довгих напружених та 7 коротких ненапружених монофтонгів, а також 3 висхідних дифтонга. Кожний монофтонг і дифтонг, мають низку диференційних ознак, ступінь прояву яких може змінюватися у мовленні, але на відміну від монофтонгів, диференційні ознаки диф-

тонгів менш стабільні або виявляють більшу мірою здатність до варіативності [2, с. 168-176]. Нажаль, автор не наводить аргументів щодо висхідного руху дифтонгів і який з компонентів вона вважає домінуючим.

М.М. Чорна провела зіставний аналіз фонем української, англійської та німецької мовних систем. Основною метою її дослідження є виявлення функціонування мовних одиниць на фонетичному рівні у зіставленні української, англійської та німецької мовних систем. На відміну від української мови, яка не знає дифтонгів, в англійській і німецькій існують дифтонги, що мають багато спільних рис. Під терміном дифтонг М. М. Чорна розуміє тісне сполучення двох голосних в одному складі. Англійські дифтонги [ei], [ai], [oi], [au], [əu], [iə], [ɛə], [uə], [ɔə] характеризуються наголосом на першому голосному (ядрі), а другий елемент (глайд) – ненаголошений. В англійських дифтонгах автор спостерігає наступні тенденції: 1) перший елемент подовжується; 2) другий елемент скорочується і має тенденцію до нейтралізації (наближається до фонем [ə]); 3) дифтонги переходять в монофтонги (монофтонгуються). Німецькі дифтонги відзначаються більшою силою і тривалістю першого компонента, напр.: /ai, ei, ey, ay/ [ae] (*Mais, vorbei, Heyne, Mayer*), /äu, eu, oi, oy/ [ø] (*Bäume, Mäuse, nein, Deutsch, Boykott, Broiler*), /au, ou, ow/ [ao] (*Maus, Tower, Pound*). На думку М.М. Чорної, особливу увагу при порівнянні приголосних та голосних звуків української, англійської та німецької мов необхідно приділити специфічним явищам. Наданим терміном автор називає такі явища, які є неповторними та унікальними в мові. Під специфічними одиницями в німецькій мові автор розуміє характеристику голосних за закритістю / відкритістю, наявність губного африката [pf], умляутів та дифтонгів. М.М. Чорна наголошує, що специфічні явища в системах приголосних та голосних звуків української, англійської та німецької мов є особливими і виділяються для того, щоб при вивченні другої та третьої іноземних мов враховувати їх складність і приділяти більше часу на їх опрацювання [8, с. 518-528].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Система голосних фонем сучасної німецької мови досить ретельно представлена в роботах багатьох вітчизняних і зарубіжних дослідників, але аналіз праць фонетистів свідчить про те, що під час розгляду функціонування фонем у мовленні головна увага приділяється традиційно лише інгерентним характеристикам фонем, їхній дистрибуції та позиції у слові, впливу наголосу тощо. Розходження точок зору багатьох авторів свідчить про складність цієї проблеми і необхідність залучення такого аспекту, який би дозволив встановити причини зародження дифтонгів у мові, простежити їх реалізацію та функціонування у слові і надати повну характеристику цим мовленнєвим явищам.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є визначення природи дифтонгів та їх фонетико-фонологічного статусу у вокалізмі сучасної німецької мови на основі сучасних досліджень.

Виклад основного матеріалу. Німецька мова з XIII по XVII ст. зазнала чималих змін, перш ніж набути константного (сучасного) стану, у но-

воверхньонімецькому періоді відбулося відновлення її вокальної системи, зокрема дифтонгів.

Нововерхньонімецький період (нвн., з XIV ст. – до сучасності) характеризується відсутністю будь-яких діалектальних розрізень і функціонуванням єдиної стандартної вимови німецької мови (*Standardaussprache*) зі стійкою графічною структурою та відсутністю будь-яких омонімічно-споріднених дифтонгів.

До першої половини XX століття дослідники розглядали дифтонги переважно з артикуляційно-генетичної позиції [10; 13; 15]. Однак, розвиток фонології призвів до суперечок у визначенні первинного підходу до вивчення цього звукового явища: фонологічні фактори є передумовою для фонетичних досліджень, чи фонетичний характер дифтонга є домінуючим у визначенні його фонологічного значення.

Поняття «дифтонг» надзвичайно складне, бо пов'язане зі складним характером цього явища і обумовлене акустично чіткою двокомпонентністю голосного, яка одночасно є певною єдністю. О. Есперсен, Л.Р. Зіндер, П. Менцерат та інші мовознавці визначили основну фонетичну ознаку дифтонга, яка полягає в належності компонентів дифтонга до одного складу і відмінності у наголосі його голосних (фактор сили звуку). Е. Зіверс під дифтонгом розумів односкладове сполучення двох голосних, один з яких має нескладову природу [15, с. 143]. Саме неоднакова поведінка компонентів дифтонга, наявність основного і підрядного елемента та їх взаємозв'язок дає можливість говорити про різний характер та різні властивості дифтонгів.

Дослідження фонетичної системи сучасної німецької мови показало, що вчені сходяться на думці про те, що система голосних німецької мови складається з 18 голосних фонем, серед яких знаходяться 3 дифтонга. За даними словника DAWB (2010 р.) це:

[ae] з графічним відображенням /ei, ai, ay, ey, eih, i, y/, напр.: *nein, Mai, Bayer, Mayer, Ceylon, Geweih, Verleih, Outsider, Byron*;

[aɔ] з графічним відображенням /au, ao, ow/, напр.: *Baum, Maus, Kakao, Clown*;

[ɔə] з графічним відображенням /eu, äu, oi, oy/, напр.: *heute, Häuser. Boiler, Nestroy, Oybin*.

В результаті порівняння деяких слів зазначеного словника з прикладами словника GWdA (1982 р.) виявляється процес онімення іноземних слів, в якому звичайні голосні набувають дифтонгічного характеру (*Kakao* [ka'ka:ɔ] – GWdA 1982 р., [ka'k aɔ] – DAWB 2010 р.). Вважаємо, що тенденція вимови іноземних слів носіями німецької мови і в подальшому буде набувати розвитку стосовно дифтонгізації подвійних голосних.

Згідно з характеристикою сучасних німецьких голосних дифтонг – це однофонемне сполучення голосних з ковзаною артикуляцією. Фонологічну інтерпретацію німецьких дифтонгів, а саме їх монофонематичний статус підтверджує артикуляційна неділимість, здатність дифтонгів функціонувати в системі голосних фонем німецької мови як будь-яка інша голосна фонема, здатність дифтонга цілком виконувати змісторозрізнавальну функцію, морфологічна нечленованість їх компонентів і неможливість ототожнення компонентів дифтонга з голосними фонемами інших сполучень.

Таким чином, за своїми фонетичними характеристиками дифтонги можуть об'єднуватися за ознакою артикуляторної неподільності і неприпустимості різної складової належності їх елементів.

У сучасних німецьких дифтонгах реалізуються двосторонні відносини: передньоязикові / середньоязикові. Вони є єдиними і складними за структурою одиницями, що обумовлено артикуляційним і акустичним взаємозв'язком їх компонентів. При цьому, вершина дифтонга розташована на першому голосному, що визначає нисхідний характер німецьких дифтонгів, основними фонетичними ознаками яких є належність до одного складу і відмінність у наголошеності його компонентів.

При розгляді взаємодії компонентів дифтонгів за термінами артикуляційного трикутника виявлено, що вони мають артикуляцію одного типу руху у напрямку «знизу – вгору», що становить їх основну траєкторію.

У зв'язку з тим, що багато мовознавців розглядають дифтонг як постійне ковзання, яке складається з безлічі проміжних звуків, можна припустити, що кожний дифтонгічний символ є абстракцією, тому більшість фонетистів використовують свої засоби транскрипції дифтонгів. Оскільки другий компонент дифтонга недостатньо зрозумілий за якістю, то навіть у сучасних словниках німецької стандартної вимови немає єдності відносно констант транскрипційного позначення дифтонгів:

Siebs (1969 p.)	ae	ao	ɔø
GWdA (1982 p.)	aɛ	ao	ɔø
Duden 6 (2005 p.)	aɪ	au	ɔy
DAWB (2010 p.)	aɛ	aɔ	ɔɛ

Як зауважує Н.В. Петлюченко, через інтенсивний розвиток німецької вимовної норми, що відображена в орфографічних словниках, відбувається очевидне відставання кодифікованої норми від реальної, і деякі динамічні процеси реалізації звуків не знаходять належного висвітлення в жодному з видань [4, с. 79]. У даному випадку усі наведені позначення не передають точної вимови других елементів у дифтонгах, тому для якомога більш точного позначення вимови цих мовних одиниць у сучасній німецькій мові використовується кодифікована норма нового видання словника німецької вимови (DAWB).

Слід зауважити, що дифтонги є дуже рідким явищем і зустрічаються не в кожній мові; вірні-

ше, існує відносно мала кількість мов, у вокальній системі яких містяться дифтонги. Система дифтонгів існує в деяких європейських – зокрема в германських і романських мовах, а також в деяких східних мовах та ін. Вважаємо дуже важливими та необхідними сучасні дослідження, де порівнюються дифтонги різних мов та взаємовплив на їхню вимову. Це є інноваційним фонетичним явищем і допоможе вдосконалити розуміння природи самих дифтонгів, що стане в нагоді при вивченні другої та наступної іноземної мови.

Дослідження акустичної структури сучасних німецьких дифтонгів дозволяє сформулювати деякі рекомендації відносно методики вивчення їхньої вимови. При навчанні вимови двозвуків необхідно перш за все пояснити їх артикуляційно-акустичну специфіку та їх відмінності від українських та російських гетерофонемних комплексів, таких як: укр. *гей, гої, гайда*; рос. *ай, ой* та ін. Основну увагу при цьому потрібно приділяти неподільності дифтонгів в акустичному та функціональному плані. Тому, вважаємо за необхідне працювати над вимовою окремих компонентів дифтонгу. Треба також звертати увагу на те, що перші компоненти дифтонгів дуже близькі за своєю структурою відповідним голосним [a] та [ɔ], але присутність другого компоненту безперечно впливає на їхню структуру.

Таким чином, фонетико-фонологічна сутність дифтонгів полягає в їх фонетичній двоскладовості та фонематичній неподільності.

Висновки і пропозиції. На основі розглянутих досліджень стосовно дифтонгів у сучасній німецькій мові виявляється, що в питанні про їх фонетико-фонологічний статус не існує єдиної точки зору. Як зазначав В.В. Левицький, тільки історія з її діахронічним методом аналізу мови надасть ключі до розуміння розвитку мови та її одиниць. На думку автора, фонетика є основою розуміння морфологічної будови мов та їх лексичного складу [3, с. 13]. Вважаємо, що саме встановлення генези дифтонгів, тенденцій їх розвитку та функціонування на різних історичних зрізах німецької мови з долученням синергетичної методології, основне завдання якої полягає в охопленні й осмисленні становлення німецької мови, як складної відкритої інформаційної системи, що постійно розвивається, але кожний її компонент зберігає в собі інформацію про минуле, уможливить виявити фонетико-фонологічні характеристики дифтонгів у сучасній німецькій мові і надати перспективи їхнього розвитку на майбутнє.

Список літератури:

1. Зиндер Л.Р. Общая фонетика / Л.Р. Зиндер – М.: Высш. шк., 1979. – 2-ое изд., перераб., доп. – 312 с.
2. Кузьменко Т.М. Редукція наголошених голосних як можливий чинник розвитку вокалізму сучасної німецької мови / Т.М. Кузьменко // Мова. Мовлення. Комунікація: Зб. статей на честь О.І. Стеріополо. – Відп. ред. Р.В. Васько. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2016. – С. 168-176.
3. Левицький В.В. Основи германістики / В.В. Левицький. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 528 с.
4. Петлюченко Н.В. К вопросу о реализации немецкой произносительной нормы в подготовленной речи / Н.В. Петлюченко // ОНУ ім. І.І. Мечникова. – Одеса, 1997. – Вип. 5. – С. 74-80.
5. Прокопова Л.І. Структура слога (экспериментально-фонетическое исследование на материале немецкого языка): Автореф. дис. ... д-ра филол. наук: 10.02.19. – Киев, 1973. – 35 с.
6. Прокопова Л.І. Вступний курс фонетики німецької мови для вузів: Навчальний посібник / Л.І. Прокопова – К.: КИМУ, 2003. – 104 с.
7. Стеріополо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / О.І. Стеріополо. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. – 320 с.

8. Чорна М.М. Зіставний аналіз фонем української, англійської та німецької мовних систем / М.М. Чорна // Бердянський державний педагогічний університет МОН України, Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України. Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство. – 2010. – Вип. XXIII. – Ч. 2. – С. 518-528 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/38081>.
9. Bondarenko E. Konstante und variable Eigenschaften der deutschen Vokalphoneme [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/vedis/Downloads/germvu_2013_8_14%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/vedis/Downloads/germvu_2013_8_14%20(1).pdf).
10. Jespersen O. Lehrbuch der Phonetik / O. Jespersen – Leipzig und Berlin: Teubner Verlag, 1926. – 259 s.
11. Krumm H.-J. Deutsch als Fremd- und Zweitsprache / H.-J. Krumm. – Ein internationales Handbuch, 2010. – Bd. 1. – S. 189-199.
12. Menzerath P. Der Diphthong. Eine kritische und experimentelle Untersuchung / P. Menzerath. – Bonn / Berlin: Fred. Dümmers Verlag, 1941. – 139 s.
13. Schmidt W. Geschichte der deutschen Sprache / W. Schmidt. – Stuttgart / Leipzig: S. Hirzel Verlag, 1993. – 6. Aufl. – 384 s.
14. Siebs Th. Deutsche Aussprache / Th. Siebs. – Berlin, 1969. – 19. Aufl. – 494 s.
15. Sievers E. Grundzüge der Phonetik / E. Sievers. – Leipzig, 1885. – 254 s.
16. Staffeldt S. Einführung in die Phonetik, Phonologie und Graphematik des Deutschen / S. Staffeldt. – Stauffenburg: Verlag Brigitte Narr GmbH, 2010. – 194 s.
17. Steriopolo O. Neuere Entwicklungsprozesse in der Phonetik des Deutschen [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/vedis/Downloads/germvu_2013_8_19%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/vedis/Downloads/germvu_2013_8_19%20(1).pdf).
18. Verbitskaja T.D., Vasylenko E.G. Linguistische Grundlagen des phonetischen Einführungskurses / T.D. Verbitskaja, E.G. Vasylenko // Вісник ківського національного лінгвістичного університету. – Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2010. – Вип. 17. – С. 5-11.
19. Wiese R. Phonetik und Phonologie / R. Wiese. – Wilhelm Fink, Paderborn. 2011. – 132 s.
20. Deutsches Aussprachewörterbuch / Krech E.-M., Stock E., Hirschfeld U., Anders L. Ch. Deutsches Aussprachewörterbuch. – De Gruyter, 2010. – 1176 s.
21. Duden. Das Aussprachewörterbuch / Duden – Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag, 2005. – Bd. 6. – 860 s.
22. Großes Wörterbuch der deutschen Aussprache / Krech E.M. u.a. – Leipzig: VEB Bibliographisches Institut, 1982. – 599 s.

Глущенко Е.В.

Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова

ПРИРОДА ДИФТОНГОВ И ПУТИ ИХ ИЗУЧЕНИЯ

Аннотация

Статья посвящена изучению природы дифтонгов, которые имеют специфические особенности, что и определяет их статус в фонетико-фонологической системе современного немецкого языка. На основе исследований отечественных и зарубежных учёных было установлено место дифтонгов в системе вокализма немецкого языка, описаны их аутентичные графические изображения и определены основные пути их изучения. Результаты анализа позволили установить причины сложности этой проблемы и дать советы для её решения, чтобы при изучении иностранных языков учитывать специфику произношения дифтонгов и правильно прорабатывать такие сложные языковые явления.

Ключевые слова: дифтонг, монофтонг, бифонемное сочетание гласных, центрованный дифтонг.

Glushchenko O.W.

Odessa I.I. Mechnikov National University

NATURE OF DIPHTHONGS AND WAYS OF THEIR STUDY

Summary

The article is devoted to the definition of the nature of diphthongs, which have specific features that determine their status in the phonetic-phonological system of contemporary German. On the basis of domestic and foreign studies, the place of the diphthongs in the vocal language system of the German language was discovered, their authentic graphic images were described and the main ways of their study were revealed. The results of the analysis allowed to identify the causes of the complexity of this problem and provide advice for its solution, in order to take into account the specificity of diphthongs and correct working out of such complex speech phenomena in the study of foreign languages.

Keywords: diphthong, monophthong, biphonemic combination of vowels, centering diphthong.